

SAMRÅDSREDOGÖRELSE VATTEN- TJÄNSTPLAN FÖR TROLLHÄTTAN

Innehåll

SAMRÅDSREDOGÖRELSE VATTENTJÄNSTPLAN FÖR TROLLHÄTTAN	1
Sammanfattning och fortsatt arbete.....	2
Statliga och regionala organ.....	3
Yttrande 1 - Länsstyrelsen, 2024-05-03.....	3
Kommunala instanser.....	7
Yttrande 2 – Samhällsbyggnadsnämnden 2024-03-27.....	7
Yttrande 3 – Trollhättan Energi 2024-04-30.....	7
SAKÄGARE	8
Yttrande 4 – Fastighetsägare till fastighet i Ålstadnäs 2024-04-27.....	8
Yttrande 5 – Fastighetsägare Kalltorp 4:2, Kalltorp 4:3, Kalltorp 4:4, Kalltorp 4:5, Kalltorp 4:6, Kalltorp 4:7, Kalltorp 4:8, Kalltorp 4:9, Kalltorp 4:10, Kalltorp 4:11 och Ålstad 5:6 – 2024-04-30	8

Sammanfattning och fortsatt arbete

Ett förslag till Vattentjänstplan för Trollhättan har varit ute på samråd under perioden 2024-03-18 till 2024-04-30. Planen skickades till länsstyrelsen och berörda kommunala förvaltningar och bolag för synpunkter. Brev med information om Vattentjänstplanen och länk till Trollhättans hemsida skickades också till alla fastighetsägare i de områden som föreslås som VA-utbyggnadsområde i planen.

Nedan framgår de yttranden som inkommit i sin helhet med kommentarer hur de föreslås hanteras i det fortsatta arbetet.

Förslaget till Vattentjänstplan kommer nu att justeras i enlighet med kommentarer nedan och ställs därefter ut på granskning på Stadens hemsida innan ett slutligt antagande.

Statliga och regionala organ

Yttrande 1 - Länsstyrelsen, 2024-05-03

Kommunen har gjort en strategisk miljöbedömning och kommit fram till att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har inga invändningar mot kommunens bedömning.

Kommentar:

Noteras.

Samrådsgenomförandet

Enligt begäran om samråd framgår det att vattentjänstplanen finns tillgänglig digitalt på Trollhättan kommuns hemsida. Det framgår dock inte om kommunen samrått på annat vis med berörda fastighetsägare i de planerade utbyggnadsområdena.

Kommentar:

Noteras. Brev har skickats med information till boende i utbyggnadsområdena, där de informerats om planförslaget och getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Bedömning av områden

I planen framgår det tydligt vilka områden som kommunen har bedömt vara i behov av kommunala vattentjänster och vilka områden som ska utredas/bevakas samt vilka områden som kan ha enskilda VA-lösningar. Det vore en fördel om de olika parametrarna som använts vid bedömningen är beskrivna mer i detalj. Det kan vara svårt för berörda fastighetsägare att förstå varför ett område bedömts vara utredningsområde medan ett annat till synes liknande område är ett bevakningsområde. Hälsorekvisitet är starkt vid bedömning av så kallade § 6-områden enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Det framgår inte på ett tydligt sätt hur kommunen har bedömt hälsoriskerna i de olika områdena. För till exempel Garnviken anges risken ur hälsosynpunkt vara en påverkan på Öresjö som är en reservvattentäkt och flertalet badplatser. Det går dock inte utläsa om kommunen bedömer det vara en stor eller liten risk för påverkan eller hur situationen ser ut idag.

Kommentar:

Förtydligande läggs in under respektive område i Vattentjänstplanen.

Säkrad dricksvattenförsörjning

Trollhättans kommun tar idag sitt råvatten från Göta älv och dricksvattnet produceras i vattenverket vid Överby. Det finns fyra högreservoarer i kommunen som utgör reservvatten. För att säkra framtida dricksvatten planerar kommunen för ett nytt vattenverk samt förlägga en ny råvattenledning för råvattenuttag från Väneren, samtidigt som råvattenuttaget från älven behålls som reservvattentäkt. Länsstyrelsen ser positivt på att

kommunen arbetar aktivt med dessa frågor, men saknar en tidsplan för nämnda åtgärder. Det hade även varit en fördel om det framgick om kommunen har någon aktuell beredskapsplan för kris i vattenförsörjningen? Är tillgången till dricksvatten för nuvarande och framtida bebyggelse känd i hela kommunen? Dessa uppgifter behöver inte beskrivas detaljerat i vattenförsörjningsplanen, utan kan hanteras internt för att planera och genomföra åtgärderna.

Kommentar:

Tidplan för åtgärder inom Trollhättans vattenpaket är att det ska vara klart 2030. Info om det läggs in i planen.

När det gäller tillgången till dricksvatten baseras Trollhättans kommunala dricksvattenförsörjning i sin helhet på ytvatten.

När det gäller beredskapsplan finns en sådan ("Krisberedskapsplan för dricksvattenförsörjningen" är huvuddokumentet och därunder finns flera andra beredskapsplaner som till exempel nödvattenplan.) Förtydligande information om att detta finns läggs in i planen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN)

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § LAV. Vattenförekomsterna påverkas av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

För samtliga bedömda områden i vattentjänstplanen är hälsoskydds- och miljöaspekter och recipienten för renat spillvatten översiktligt redovisat. Det hade varit en fördel om vattentjänstplanen även innehöll en beskrivning av kommunens recipienter utifrån MKN och statusklassning tillsammans med en beskrivning av hur en anslutning till allmänna vattentjänster, alternativt ingen anslutning till allmänna vattentjänster, påverkar miljö kvalitetsnormerna för respektive vattenförekomst. Överensstämmer föreslagna åtgärder i VISS med kommunens planerade utbyggnadsområden? Kommer planen bidra till att följa MKN?

I kommunen finns ett antal ytvattenförekomster som i dagsläget inte uppnår god status och där enskilda avlopp utgör en betydande påverkan på vattenkvaliteten. För bland annat Stallbackaån och Lerumsån har man inom vattenförvaltningen kvantifierat ett åtgärdsbehov för reduktion av näringsämnen som tillförs vattendragen. Inom ramen för vattenförvaltningen finns riskbedömning och åtgärdsförslag, både bindande och möjliga åtgärder för att miljö kvalitetsnormen ska kunna uppnås för respektive vattenförekomst. Dessa aspekter behöver vägas in i bedömningen av behovet av en ordnad VA i ett större sammanhang enligt 6 § LAV.

I VISS finns förslag på åtgärder för enskilda avlopp i till exempel områdena Gärdhems- Artorp och Holm, del av Velandå. I vattentjänstplanen är dessa områden bedömda som

bevakningsområden. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver utveckla sitt resonemang där bedömningen av åtgärdsbehovet i de identifierade områdena med enskilt VA ställs i relation till åtgärdsförslagen i VISS.

Vattentjänstplanen saknar även en beskrivning av om det finns några grundvattenresurser i kommunen som är av betydelse för vattenförsörjningen. Har skyddet av grundvattenresurser vägts in vid bedömning av vilka områden som har behov av ordnad VA-försörjning?

Kommentar:

Vattentjänstplanen kompletteras med information från VISS under respektive område som klassats som utbyggnadsområde, utredningsområde eller bevakningsområde. Där kommenteras även berörda recipienter.

Trollhättans kommunala dricksvattenförsörjning baseras i sin helhet på ytvatten.

Koppling till kommunens översiktsplan

Planen har en tydlig koppling till kommunens översiktsplan i avsnittet som beskriver förutsättningarna för VA-försörjning i de 11 områden som redovisas.

Kommentar:

Noteras.

Skyfallskartering

Länsstyrelsen noterar att en skyfallskartering har gjorts som i stort följer de rekommendationer som Länsstyrelsen har gett ut: Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering. Länsstyrelsen vill även informera om att MSB 2023 publicerade Metod för skyfallskartering av tätorter som kan vara stöd för det fortsatta arbetet.

Kommentar:

Noteras.

Påverkan på VA-anläggningar vid skyfall

Genom den analys över VA-anläggningarnas funktion vid skyfall som framgår av vattentjänstplanen finns det goda förutsättningar för kommunen att bedöma riskerna för funktionaliteten för VA-systemet vid extrem nederbörd. De övergripande förslagen på åtgärder som presenteras för att antingen minska riskerna eller göra mer detaljerade bedömningar kommer att medverka till att på sikt öka resiliensen vid skyfall. Länsstyrelsen noterar att kommunen inte redovisar påverkan på enskilda objekt vilket inte heller är nödvändigt i planen. Det framgår att analys och kunskap finns inom organisationen för att arbeta vidare med åtgärder.

Kommentar:

Noteras.

Beskrivning av ärendet

Förslag till vattentjänstplan inkom för samråd till Länsstyrelsen den 18 mars 2024 med möjlighet för Länsstyrelsen att lämna synpunkter.

Kommentar:

Noteras.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande. Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

Kommentar:

Noteras.

Kommunala instanser

Yttrande 2 – Samhällsbyggnadsnämnden 2024-03-27

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka förslaget, men vill lämna följande synpunkter på Trollhättans stads vattentjänstplan:

- Samhällsbyggnadsnämnden anser att det inom staden ska tas ett helhetsgrepp gällande eventuellt utökning av verksamhetsområden så att förutsättningarna för anslutning till kommunalt VA blir tydligt för kommuninvånarna.
- Samhällsbyggnadsnämnden anser att vattenfrågor så som dricksvatten, dagvatten och avlopp, ska beaktas ur ett långsiktigt cirkulärt perspektiv.
- För att ska kunna implementera ovannämnda synpunkter behövs en tjänsteperson på kommunstyrelsens förvaltning som samordnar vattenfrågor och har mandat att ta beslut om vilka förslag om utökat verksamhetsområden som ska lyftas till kommunfullmäktige.

Kommentar:

Noteras. Fortsatt dialog sker om detta mellan staden och TEAB. Inget behov av ändring i Vattentjänstplanen.

Yttrande 3 – Trollhättan Energi 2024-04-30

Allmänt

Trollhättan Energi AB (TEAB) är huvudman för den allmänna Vatten- och avloppsanläggningen i Trollhättan kommun och har medverkat vid framtagandet av planen i fråga.

Kommentar:

Noteras.

Synpunkter

TEAB såsom VA-huvudman har inte synpunkter på planen i sig, men ser att det finns ett behov av tydligare ansvarsfördelning inom kommunen gällande VA-planering. VA-huvudmannen tillhandahåller VA-försörjning inom verksamhetsområdet, men det är kommunens ansvar att planera VA utanför verksamhetsområdet. TEAB kan, och bör, vara rådgivande i avgränsningar kring verksamhetsområdenas omfattning, men på kommunen bör det även finnas en roll som har det övergripande ansvaret att lyfta ärenden gällande verksamhetsområdets utbredning. Idag saknas den övergripande funktionen.

Kommentar:

Noteras. Fortsatt dialog sker om detta mellan staden och TEAB. Inget behov av ändring i Vattentjänstplanen

SAKÄGARE

Yttrande 4 – Fastighetsägare till fastighet i Ålstadnäs 2024-04-27

Hej! Vi är väldigt positiva till VA utbyggnaden till Ålstadnäs. I samband med utbyggnaden önskar vi en detaljplan, gällande möjlighet att kunna bygga större bostad. Önskar detta snarast möjligt.

Kommentar:

Noteras. Eventuellt beslut om att pröva utökning av byggrätter genom framtagande av detaljplan sker inte i samband med beslut om Vattentjänstplan utan i separat process om planbesked. Fortsatt dialog om frågan rekommenderas ske med Trollhättans plankontor (del av Samhällsbyggnadsförvaltningen).

Yttrande 5 – Fastighetsägare Kalltorp 4:2, Kalltorp 4:3, Kalltorp 4:4, Kalltorp 4:5, Kalltorp 4:6, Kalltorp 4:7, Kalltorp 4:8, Kalltorp 4:9, Kalltorp 4:10, Kalltorp 4:11 och Ålstad 5:6 – 2024-04-30

Sammanfattning

Sammantaget innebär synpunkterna i denna skrivelse att undertecknarna inte anser att det av hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i kommunal regi för Kalltorp 4:2–11 samt Ålstad 5:6.

Kommentar:

Se kommentar under nästa stycke.

Identifiering av potentiella VA-områden

Ur Vattentjänstplanen:

Enligt LAV har kommunen skyldighet att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster om det finns behov i ett större sammanhang. // En uppdaterad bedömning har genomförts under 2022–2023. På samma sätt som 2016 gjordes en GIS-utsökning av samlad bebyggelse utan kommunalt VA men där endast områden som innehåller mer än 20 fastigheter med maximalt 150 meter mellan byggnaderna togs med i bedömningen. Detta gjordes i enlighet med länsstyrelsens kriterier för identifiering av potentiella VA-områden.

Synpunkt/Information

Det som benämns VA-utbyggnadsområde Ålstad-Kalltorp består enligt Vattentjänstplanen av totalt ca 114 fastigheter. Av dessa ligger elva i en liten grupp för sig själv med

postadress "Kalltorps gård" undantaget en i gruppen som av någon anledning har postadress "Ålstad Kalltorp". Denna grupp om elva fastigheter ligger närmare 500 m från närmsta fastighet bland övriga i VA-utbyggnadsområde Ålstad-Kalltorp (Ålstad by och Kalltorps by).

Undertecknarnas synpunkt är att dessa elva fastigheter bör bedömas separat, förslagsvis som ett VA-utredningsområde, eftersom de inte uppfyller länsstyrelsens kriterium om minst 20 fastigheter med maximalt 150 m mellan byggnaderna.

Kommentar:

En justering görs i förslag till Vattentjänstplan där detta område med elva fastigheter inte tas med i utbyggnadsområdet för kommunalt VA. Miljökontoret bedömer att denna grupp av fastigheter inte självklart omfattas av kravet på kommunal lösning enligt 6 § Vattentjänstlagen. Miljökontoret vill dock uppmärksamma att bad-, disk- och tvättvatten (BDT) måste renas på godtagbart sätt för människors hälsa och miljö.

VA-förening

Ur Vattentjänstplanen

I områden där VA-föreningar bildats för att ordna med försörjning av dricksvatten och/eller spillvatten kan det reella behovet vara lägre än om föreningen inte funnits. Denna aspekt påverkar dock inte behovsbedömningen i grunden men behöver beaktas vid den slutliga klassningen av olika VA-planområden. I modellen finns därför utrymme att ange om det förekommer någon form av VA-förening i områdena

Synpunkt/Information

Medlemmar i Kalltorps vattenförening/intresseförening med org.nr 802525–7034 är de tio fastigheter med fastighetsbeteckning Kalltorp 4:2–11. Vatten tas från en gemensam brunn (djup 85 m) belägen på Kalltorp 4:3, servitut finns. Lösningen med denna gemensamma brunn är äldre än föreningen, vilken bildades först 2019 av administrativa skäl.

Ålstad 5:6 har egen brunn för dricksvatten och är idag inte medlem i Kalltorps vattenförening.

Kommentar:

Noteras.

VA-utredningsområde

Ur Vattentjänstplanen

De områden där kommunen behöver utreda om VA-utbyggnad ska ske eller om försörjningen ska fortsätta vara enskild klassas som VA-utredningsområden. Utredningen behöver visa om de hälso- och miljömässiga förhållandena är sådana att ett kommunalt ansvar enligt 6§ lagen om allmänna Vattentjänster är befogat samt vilken VA-lösning som är mest lämplig och genomförbar för det aktuella området. Hög kostnad kan uppstå ge-

nom att dyrare tekniska lösningar krävs eller för att det är få brukare som delar på kostnaden, vilket ger en låg täckningsgrad. // Det är också viktigt att säkerställa tillräcklig omsättning i vattenledningarna så att vattenkvaliteten hos konsumenten är godkänd.

Synpunkt/Information

Vid eventuell utredning av nämnda grupp om elva fastigheter bör följande tas i beaktande:

Hälsomässiga förhållanden - säker tillgång till rent dricksvatten

Den gemensamma brunnen på Kalltorp 4:3 har hittills utan problem försörjt samtliga anslutna hushåll, även under mycket torra somrar "i modern tid".

Många analyser av vattenkvaliteten har genomförts under åren, senast 2017. Bedömningen blev liksom tidigare tillfällen tjänligt med enda anmärkning gällande fluoridhalten som låg på 1,7 mg/l jämfört med gränsvärdet 1,5 mg/l (bedöms otjänligt vid 6,0 mg/l). Den något förhöjda halten fluorid i vattnet kan möjligen bidra till "skönhetsfläckar" men är inte hälsofarlig. Resultatet av analysen bifogas i sin helhet, bilaga 1.

Ålstad 5:6 har inte heller haft några problem med tillgång eller kvalitet på vattnet från sin brunn.

Kommentar:

Noteras.

Miljömässiga förhållanden - hållbara spill- och dagvattenlösningar

Berörda elva fastigheter bebos idag av totalt arton personer, varav tretton använder husen permanent. Detta är naturligtvis förhållanden som kan ändras, men husen är mycket små och det är inte sannolikt med några större förändringar över tid.

Kalltorp 4:2–11 har slutna tankar till sina snålspolande toaletter. Ålstad 5:6 har ett minireningsverk av modell Ecobox för både toalett och övrigt spillvatten. Denna installerades 2012 och är senast 2023 kontrollerad utan anmärkning. Samtliga tankar töms av Lastbilscentralens slamsugare och innehållet transporteras till kommunens reningsverk.

Övriga fastigheter har lite olika lösningar för sitt spillvatten från bad, disk och tvätt och en inventering har genomförts av kommunen (2012?). För oss som dagligen följer vattenflödet i Lillån efter dämnet är det uppenbart att det spillvatten som slutligen letar sig ut i fåran under majoriteten av årets alla dagar blir ordentligt utspätt.

Innan en kommunal lösning för avlopp eventuellt beslutas vill vi att en mätning av oönskade ämnen i Lillån genomförs och jämförs med halterna av desamma i dämnet ovanför, för att se om en effektivare rening av spillvattnet från våra elva fastigheter är motiverad.

Om det visar sig finnas behov av effektivare rening av spillvattnet från bad, disk och tvätt föredrar vi av kostnadsskäl att installera individuella/gemensamma reningsanläggningar för BDT-avlopp.

Kommentar:

Noteras.

Krisberedskap

Fastigheternas båda brunnar utgör en råvattentäkt separerad från recipienten Lillån. Detta tillsammans med den erfarenhetsmässigt tillräckligt stora tillgången av vatten av god kvalitet innebär en hög krisberedskap för berörda elva fastigheter,

Kommentar:

Noteras.

KONTORET FÖR TILLVÄXT OCH HÅLLBARHET

Jörgen Hansson
kontorschef